

TESZTFORMA

A

Feladatlap magyar nyelvből és irodalomból

Test z maďarského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka ZŠ**T9-2014**AZONOSÍTÓ
SZÁM**2537****Kedves tanulók!**

A magyar nyelvi és irodalmi feladatlapot kaptátok kézhez. A feladatlap négy kiinduló szöveget és 25 kérdést tartalmaz. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Értékelni csak azokat a válaszokat fogjuk, amelyeket a válaszadó lapon helyesen tüntettetek fel.

Minden kiinduló szöveget és feladatot figyelmesen olvassatok el. A teszt megoldására 60 perc áll rendelkezésetekre.

Sok sikert kívánunk!

Van három szavunk, amely meghatározza létezésünk teljességét. Az első az anyaöl, a második az anyaföld, a harmadik az anyanyelv. Az első az életet adó, életre nevelő, a második létezésünk, sorsunk, munkánk, sikereink és kudarcaink színtere, s majdani nyugvóhelyünk is. És ami e kettőt egybefogja – a harmadik –, az az anyanyelv. Hogy nyelvünk létezésünk hármasságát az anya szavunkkal kapcsolta egybe, az nem csak azt jelenti, hogy e három fogalom milyen mértékben meghatározója életünknek, de egyúttal a nyelv, a magyar nyelv sűrítő erejét és képességét is fölragyogtatja.

Mindezt azzal a tudással és tapasztalattal mondhatom, amelyre az elmúlt évtizedek két- vagy többnyelvű hétköznapijai figyelmeztettek, s nem is akármilyen erővel. Mert másként éli meg – ha megéli egyáltalán – az édesanyai nyelv élményét, annak felismert vagy sejtett szépségeit, aki úgy él benne, hogy sem korholást, sem dicséretet nem kap érte, mint az, akinek e szépségért nap mint nap meg kell küzdenie. Ám akinek a sorsa így alakult – s van néhány millió ilyen e kies Kárpát-medencében –, az más mértékkel mér, annak más a viszonya a kimondott szóhoz, ha hely és mód nyílik a hangos megnyilatkozásra. Aki így, ilyen körülmények között éli meg magyarságát, s egyben az anyanyelvét, az a kimondott szóra jobban ügyel, s óvja, mert egybe sincs a valahová tartozás bizonyítására.

(Gál Sándor, részlet)

Az 1. kiinduló szöveghez a 01 – 05. feladat tartozik.

Állapítsd meg, mi a jelentése a fenti szöveg aláhúzott mondatának!

01

- ☐ A kisebbségben élők számára nagyon értékes az anyanyelv használata.
- ☐ B Ha nem figyelmeztetnek bennünket a helytelen beszédre, nem figyelünk rá oda.
- ☐ C A dicséret jól tesz a helyes beszédnek, mert használója odafigyel rá.
- ☐ D Az anyanyelv ismerete nagyon fontos minden ember számára.

Ki az, aki másként éli meg az anyanyelv szépségét?

02

- ☐ A Minden Kárpát-medencében élő nép és népcsoport.
- ☐ B Aki gond nélkül használhatja az anyanyelvét idegenben is.
- ☐ C Akinek a nyelv meghatározza sikereit és kudarcait.
- ☐ D Akinek a nyelv szépségéért naponta meg kell küzdenie.

Milyen jellegű a fenti szöveg?

03

- ☐ A szépirodalmi
- ☐ B ismeretterjesztő
- ☐ C tudományos
- ☐ D hivatalos

Válaszd ki, melyik sorban nem a *korhol* és a *dicsér* ige rokon értelmű szavai találhatók!

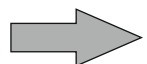
04

- ☐ A szid, méltat
- ☐ B dorgál, magasztal
- ☐ C áskálódik, megtréfál
- ☐ D pirongat, istenít

Milyen mássalhangzó-törvényszerűséggel találkozunk a *teljességét* szóban?

05

- ☐ A részleges hasonulás, zöngésülés
- ☐ B jelöletlen teljes hasonulás
- ☐ C összeolvadás
- ☐ D részleges hasonulás, zöngétlenedés

2010-ben tizenkét filmforgalmazó társaság 188 filmet mutatott be a hazai mozikban. Az újdonságok több mint a fele az USA-ból érkezett, a második helyen a Cseh Köztársaság, a harmadikon pedig Franciaország állt. Az Avatar és a Shrek a vége, fuss el véle nézettségének is köszönhetően az elsőség már hatodszor a Tatrafilm Társaságé lett.

Az abszolút győztes az Avatar című film lett. Az Avatar a premiert követően 11 héten át vezette a listát, vagyis 2009. XII. 17-étől 2010. III. 3-áig. Egy hét alatt a legtöbb néző (69 182) a Shrek a vége, fuss el vége című filmet látta (a Jégkorszak 3: A dinók hajnala című filmet az előző évben egy hét alatt 101 405 néző látta).

A szlovák filmek közül a legsikeresebb A repülő Ciprián legendája volt, amelyet összesen 57 120 néző látott, és a tizenkilencedik helyen áll. A hazai filmek közül ezen kívül egy sem került be a leglátogatottabb száz film közé.

Sorrend	A film címe	Rendező	A nézők száma 2010-ben
1.	Avatar	J. Cameron	242 375
2.	Shrek a vége, fuss el véle	M. Mitchell	230 498
3.	Harry Potter: A halál ereklýei	D. Yates	168 674
4.	Alice Csodaországban	T. Burton	163 505
5.	Twilight Saga: Napfogyatkozás	D. Slade	117 422

(Forrás: <http://www.mediadesk.sk>, feldolgozás)

A 2. kiinduló szöveghez a 06 – 10. feladat kapcsolódik.

Melyik állítás következik a kiinduló szövegből?

- 06
- ☐ A filmújdonságok majdnem a fele az USA-ból származik.
 - ☐ A 2010-es év sikerebb volt a filmek látogatottságát tekintve, mint a 2009-es.
 - ☐ Az első száz leglátogatottabb film között csak egy szlovák található.
 - ☐ Az Avatar az egy hétre eső nézők számát tekintve is a legsikeresebb film.

Melyik lehetőség nem következik a kiinduló szövegből?

- 07
- ☐ A nézők számát tekintve az elsőség a Tatrafilm Társaságot illeti.
 - ☐ Az Avatar című film a bemutatójától kezdve több mint két hónapig volt az élen.
 - ☐ A legtöbb néző a 2010-es évben a Jégkorszak 3: A dinók hajnala című filmet látta.
 - ☐ A filmújdonságokat tekintve a harmadik hely Franciaországot illeti.

Melyik rendező mondhatta ezt:

„Örülünk annak, hogy Szlovákiában is a mi filmünk volt az első, amelyet 2010-ben egy hét alatt a legtöbb néző látott“.

08

- ☐ A J. Cameron
- ☐ B S. Martino
- ☐ C D. Yates
- ☐ D M. Mitchell

Melyik állítás igaz?

09

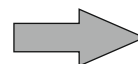
- ☐ A A megfilmesített mese nem tartalmaz párbeszédet.
- ☐ B Az ősbemutató a drámai mű első előadását jelenti.
- ☐ C A tévéjáték a drámai mű irodalmi formába öntését jelenti.
- ☐ D A forgatókönyvíró nem tartozik a film készítői közé.

A felkínált lehetőségek közül melyik a helyes?

A legenda

10

- ☐ A olyan lírai mű, amely a természeti jelenségek keletkezéséről szól.
- ☐ B olyan epikus mű, amely a szentek életét és csodatételeit írja el.
- ☐ C olyan lírai mű, amely a mártírok életét és csodatételeit írja le.
- ☐ D olyan epikus mű, amely istenekről és természetfölötti lényekről szól.

3. kiinduló szöveg

Toldi estéje Első ének

„Három éve történt, hogy az agg levente
A király haragját ősz fejére vette,
Gáncsolván az udvart, annak puha kényét,
Csinosabb szokásit és olaszos fényét.
Szálka volt szemében a sok díszpalota,
Szüntelen csak zsémbelt: „nem való ő oda,
Míg, szaván marasztva, elküldé a király:
Hazamene halni, és most holt hire jár.”

(...)

„Jó Toldi azonban másra figyelmeztett:
Egy lóhátasra, ki éppen most érkezett;
Régen elpusztult az ősi kert gyepe,
Nem kellett, hogy azt az útas megkerülje.
Észrevette Bencét s odamenvén hozzá,
Hol legyen gazdája, tőle tudakozá;
De Bence egy szónak sem birt lenni ura.
Csak mutatott kézzel a kivájt odura“

(Arany János, részletek)

A 3. kiinduló szöveghez a 11 – 15. feladat tartozik.

Mit jelent az idézetben található *figyelmeztett* szó?

11

- ☐ A fenyegetve érezte magát
- ☐ B figyelmes volt
- ☐ C fegyelmeztett volt
- ☐ D figyelt a történésekre

Mit jelent a szöveg aláhúzott sora?

12

- ☐ A Bence nem tudott magán uralkodni.
- ☐ B Bence nem tudta kifejezni, amit akart.
- ☐ C Bence titoktartást fogadott.
- ☐ D Bence nem volt képes megszólalni.

„Készíttessék költői beszély, melynek hőse a nép ajkán élő történeti személy, például Toldi Miklós, Kádár vitéz... Forma és tartalom népies legyen.” Melyik irodalmi társaság pályázati felhívásában olvashatjuk a fenti mondatot?

13

- ☐ A Nyugat
- ☐ B Kelet Népe
- ☐ C Kisfaludy Társaság
- ☐ D Kossuth Társaság

Melyik sorban találod csak Arany János műveinek szereplőit?

14

- ☐ A Miklós, Gertrudis, cseh vitéz, Bárczi Benő
- ☐ B Laczfi, Bence, Edward király, László király
- ☐ C György, Tiborc, Nyilas Misi, Dalos Eszti
- ☐ D Lajos király, Peterdi, Mátyás, Tuba Ferkó

Melyik balladát írta Arany János?

15

- ☐ A Pókainé
- ☐ B Kádár Kata
- ☐ C A bűvár Kund
- ☐ D Szondi két apródja

4. kiinduló szöveg

Önéletrajz

Édesapám és édesanyám 25 évvel ezelőtt május 3-án kötött házasságot Pécsen. Az esküvőjük után anyukám Szószátyár Józsefné néven vált ismertté Zalaegerszegen, mivel átköltöztek. Pécsen még Kovács Zsuzsa volt, de az esküvő után felvette apukám nevét. Én már itt születtem, éppen az 1. házassági évfordulójuk napján.

Először a Kovács utca 5.-ben laktunk, de az általános iskola megkezdése előtt új lakásba költöztünk, a Vas utca 4.-be. Innen jártam 4 évig a Fehér Általános Iskolába. A második 4 évet a Piros Általános Iskolába jártam, mivel a Kalap utcába költöztünk. Még innen jártam a Kék Gimnáziumba, ahol angolt és németet tanultam, de érettségizni már a Kerek tér 112.-ből indultam. A középiskola után a fővárosi Vakolat köz 3.-ba költöztem, mivel a Nagy Egyetemen kezdtem tanulni. Itt jártam olasz és spanyol nyelvtanfolyamokra is. Az egyetem harmadik évében szereztem meg a középiskolás nyelvekből a középfokú nyelvvizsgát. A nyáron olasz és spanyol nyelvterületen dolgoztam, de kénytelen voltam azokat a nyelveket használni, melyekből nyelvvizsgáztam, mivel a helyi nyelveken képtelen vagyok megszólalni.

A tanulmányaim befejezése után vissza fogok költözni szüleim lakásába, és a városban szeretnék orvosként dolgozni.

2007. február 15.

Szószátyár Dumálka

(Forrás: internet)

A 4. kiinduló szöveghez a 16 – 20. feladat tartozik.

Milyen nyelven tudott kommunikálni Szószátyár Dumálka a nyáron végzett munkája során?

16

- ☐ A angol és német nyelven
- ☐ B angol és olasz nyelven
- ☐ C olasz és spanyol nyelven
- ☐ D angol és spanyol nyelven

Hová fog visszaköltözni tanulmányai befejezése után a szöveg írója?

17

- ☐ A a Vas utca 4.-be
- ☐ B a Kerek tér 112.-be
- ☐ C a Vakolat köz 3.-ba
- ☐ D a Kovács utca 5.-be

Hol lakott az önéletrajz írója az általános iskola 7. évfolyamának elvégzésekor?

18

- ☐ A a Kovács utcában
- ☐ B a Vas utcában
- ☐ C a Kalap utcában
- ☐ D a Kerek téren

Mi a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége Dumálkának a szöveg alapján?

19

- ☐ A általános iskolai végzettség
- ☐ B egyetemi végzettség
- ☐ C szakközép-iskolai végzettség
- ☐ D középiskolai végzettség

Milyen szóelemekből épül fel a *kezdhetnétek* szó?

20

- ☐ A szótő, igeképző, feltételes mód jele, igei személyrag
- ☐ B szótő, névszóképző, igeképző, feltételes mód jele
- ☐ C szótő, igeképző, igenévképző, birtokos személyjel
- ☐ D szótő, névszóképző, birtokos szemlélyjel, igei személyrag

Egészítsd ki a j hang megfelelő betűjével a szavakat, és jelöld meg, hogy melyik sor tartalmazza a helyes megoldást!

bago..., cser...e, per..efű, i...en, petese..t, petrezse...em, tava..., tala...,

21

☐ A ly, ly, j, ly, j, ly, j, j	☐ C ly, j, j, ly, j, ly, ly, j
☐ B ly, j, ly, ly, j, ly, ly, j	☐ D j, j, ly, j, j, ly, ly, j

Milyen mondatrész szerepét tölti be az alábbi mondatban az *Afrika* szó?

A kafferbivallyok a vadászok szerint Afrika legkiszámíthatatlanabb nagyvadjai.

22

☐ A alany	☐ C minőségjelző
☐ B birtokos jelző	☐ D helyhatározó

Melyik a helyes írásmód?

23

☐ A március 3-ára	☐ C március 1-én
☐ B március 5-dikén	☐ D március 7-kétől

Az alábbi szólások és közmondások közül melyik nem a munkával kapcsolatos?

24

- ☐ A Ég a keze alatt a munka.
- ☐ B Ki korán kel, aranyat lel.
- ☐ C Leveszi róla a kezét.
- ☐ D Aranyba kellene foglalni a kezét.

Válaszd ki a felsorolt irodalmi alkotások közül azt, amelyik nem tartozik a líra műfajába?

25

- ☐ A Szózat
- ☐ B A walesi bárdok
- ☐ C A XIX. század költői
- ☐ D Születésnapomra

Vége a tesztnek.